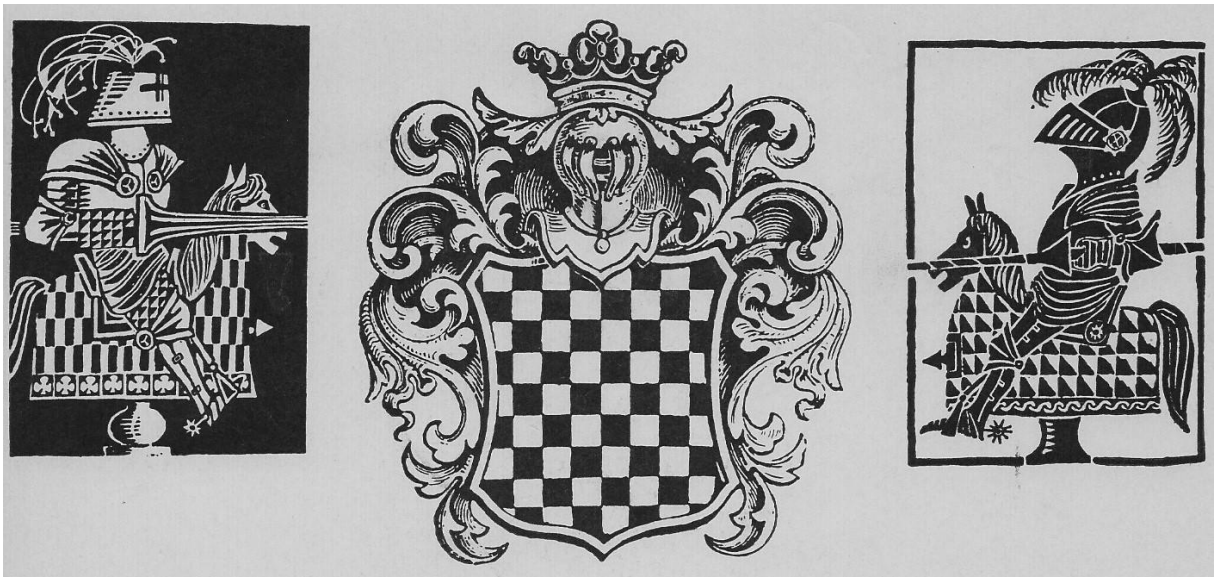

Schaak-Schild-Digitaal

Contact en Informatie

Schaakkring Boris Spassky Schilde

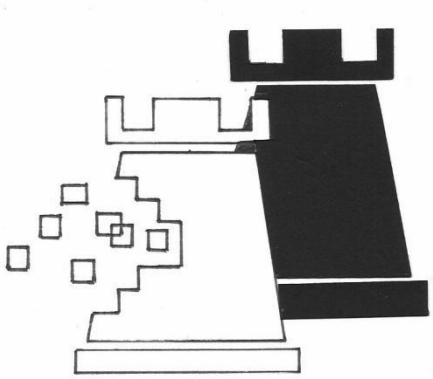

NR. 10 – Maart 2023

INHOUDSTAFEL

Voorwoord

Nieuwjaarsdrink

Schaken geen sport?

Probleemrubriek

Uit de praktijk

Eindspelrubriek

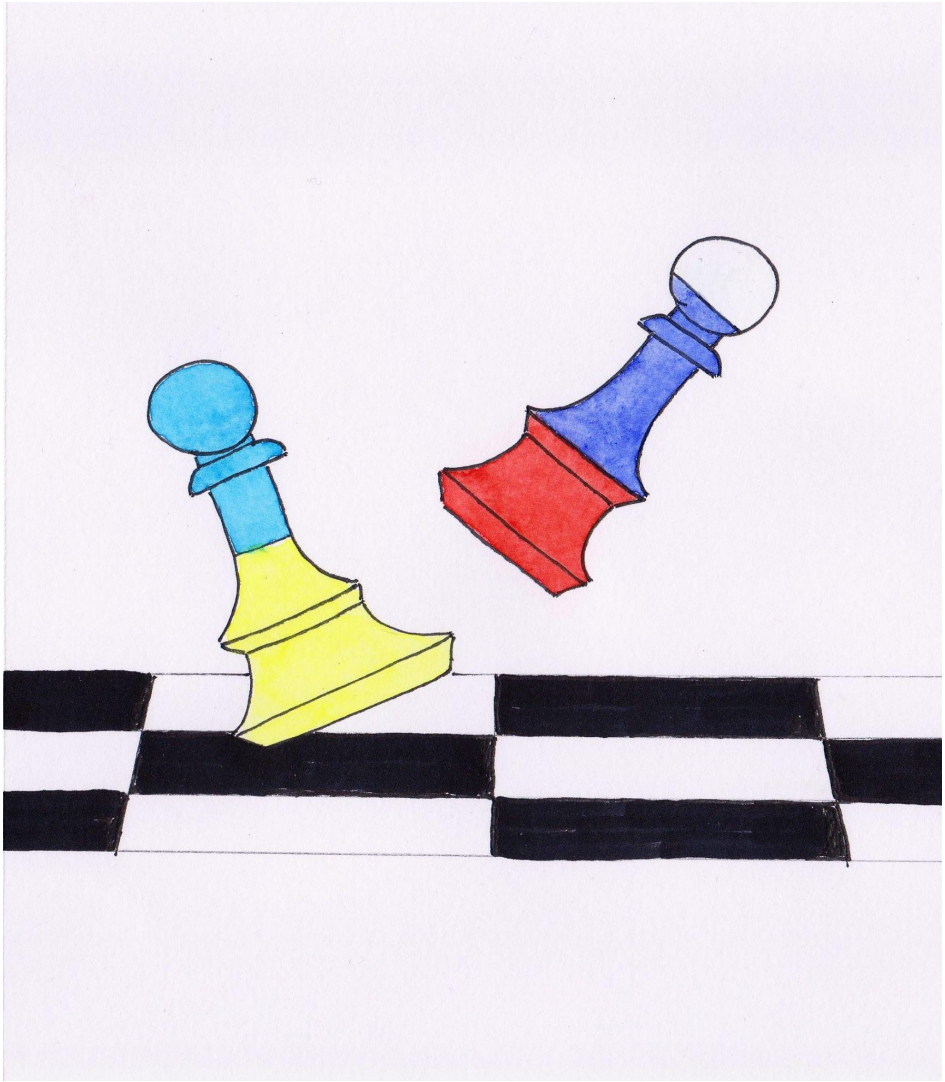

Tekening: Walter

Voorwoord

Beste schaakvrienden,

Een schaakclub bestaat uit mensen, die graag schaken. Die mensen hebben ook allemaal hun eigen leven, en dragen hun eigen rugzakje mee. En sommigen dragen een zware rugzak…

Mensen kunnen ziek worden en allerhande problemen hebben op velerlei gebieden. Gelukkig zijn er ook leuke momenten en mooie ervaringen. Dat is allemaal “des mensen”. In onze club kan daar over gepraat worden. Natuurlijk is de ene al meer mededeelzaam dan de andere, alle mensen verschillen nu eenmaal.

Mensen worden ook ouder en kwetsbaarder, of verhuizen, of hebben andere problemen. Hierdoor haken er leden af, spijtig genoeg. Langs de andere kant dagen er ook nieuwe leden op. Onze club mocht de laatste tijd heel wat nieuwe schakers verwelkomen. Ook een schaakclub is dus aan voortdurende verandering onderhevig.

Herakleitos, een presocratische filosoof uit de 6de eeuw voor Christus, zei al “Panta Rhei” (alles stroomt, alles verandert, niets blijft). Hij zei dat je nooit tweemaal in dezelfde rivier kan stappen… Niet voor niets had hij de bijnaam “de Duistere”. En in de jaren 60 van de vorige eeuw, zong troubadour en latere nobelprijswinnaar literatuur Bob Dylan in zijn song “To Ramona” de volgende beklijvende versregels: “Everything passes / Everything changes / Just do what you think you should do / And someday maybe / Who knows baby / I’ll come and be crying to you … “

We missen momenteel natuurlijk wel een ruimte, waar we na het schaken, bij een of andere consumptie, kunnen bijpraten. Maar zolang we geen bevredigend alternatief vinden, zitten we goed in ons nieuwe clublokaal.

Bovendien zijn we in oktober met een jeugdwerking gestart. Ouders zullen allicht vlugger geneigd zijn hun kinderen in de cafetaria van een sporthal af te zetten, dan in een café zoals Den Baron…

Voor onze jeugdwerking hebben we bij de aanvang bewust niet al te veel reclame gemaakt, maar nu raken we stilaan wel in een stroomversnelling. Gemakkelijk is het niet: de verschillen in leeftijd en niveau zijn erg groot. Zo zijn onze 2 jongste schakertjes amper 6 en 7 jaar. En er gaan er allicht nog bijkomen. Die vragen een heel andere aanpak dan de tieners die we over de vloer krijgen. Sommigen van die wat “oudere” jongeren kunnen al meer dan behoorlijk hun plan trekken op het schaakbord. Hen willen we zoveel mogelijk kansen geven om te schaken en bij te leren. Zij kunnen nu ook al deelnemen aan HB en RAT, in de grote vakantie kunnen ze deelnemen aan het verrassingstoernooi. Mogelijk kunnen enkelen zelfs volgend jaar starten in het clubkampioenschap.

Het probleem met onze jeugdwerking is dat we met verschillende categorieën werken. Als leraar in het reguliere onderwijs geef je les aan een groep leeftijdsgenoten van min of meer hetzelfde niveau. Bij ons ligt dat duidelijk anders. Met de nodige improvisatie slagen we er in om de boel draaiende en aantrekkelijk te houden voor onze jonge spelers. Uiteindelijk zijn zij de toekomst van de club!

Momenteel zijn we met drie, Noah, Walter en ik. Maar als er iemand niet kan of ziek is, dan wordt het wel erg krap…

Daarom onze vraag: wie tijd en zin heeft om een uurtje vroeger te komen om mee met de jongeren bezig te zijn, altijd welkom! We gaan jullie niet vragen om les te geven, dat is niet nodig. Gewoon wat met de jongste spelertjes werken in de Stappenboekjes, of met de iets ouderen een partijtje met uitleg spelen zou voor ons al een hele hulp zijn.

Bovendien leren de jonge schakers op die manier spelenderwijs ook de oudere leden van de club kennen, en, niet onbelangrijk, jullie maken kennis met onze jeugd!

Lucas

Nieuwjaarsdrink

Op dinsdag 3 januari boden we onze leden een glaasje bubbels aan om het nieuwe jaar feestelijk in te zetten.

Na de nodige boeiende conversaties verschoof de aandacht vrij snel naar de schaakborden en werd het nieuwe RAT-toernooi stevig in gang gezet!

Enkele sfeerfotootjes …

Bar BSS

Schaken geen sport?

Tijdens onze laatste bestuursvergadering, kwam het heikele punt “subsidiedossier” weer eens aan bod.
Groot onderwerp hierbij is de aansluiting bij de cultuurraad, dan wel de sportraad. Want wie heeft nu het sluitende antwoord op de prangende vraag: “Is schaken een sport?”
We vinden dit een zeer boeiende vraagstelling. In Schilde zijn wij een "sociaal-culturele" vereniging, en we dienen ons subsidiedossier in bij de dienst cultuur. De cafetaria van de sporthal huren we echter via de sportdienst van de gemeente.

Iemand herinnerde zich het opiniestuk van Leo, ondertussen een 10-tal jaar geleden verschenen. Met zijn goedkeuring geven we het jullie graag hieronder mee.

Bron: vrt.be - Leo Stoops, wo 05 jun 2013

De Raad van State heeft de knoop doorgehakt in een brandende kwestie: de staatsraden hebben beslist dat schaken geen sport is. Ik ben ervan overtuigd dat de dames en heren van de Raad zich vergissen, maar de uitspraak heeft wel het voordeel van de duidelijkheid.

Laat ik eerst kort duidelijk maken waarom ik hierover schrijf. Ik ben met schaken begonnen in 1975 in volle koude oorlog. De tweestrijd tussen de Amerikaan Bobby Fischer en de Rus Anatoli Karpov maakte schaken plots sexy. (Daarvoor werd schaken geassocieerd met eenzame oude mannen).

De schaakclubs schoten toen als paddestoelen uit de grond. Ikzelf ben lang bestuurslid geweest van twee Leuvense clubs: de Lustige Vrijpion (in de wandeling: de Vrijpostige Lustpion) en de Desperado's. Sinds een jaar ben ik ambassadeur van Go for Grandmaster: een vzw die zich tot taak stelt een Belgische jongere te helpen om grootmeester te worden. Bedoeling is dat hij/zij een aantrekkingspool wordt voor andere jongeren. *(nvdr: Ondertussen mag Go for Grandmaster trots zijn op de verwezenlijkingen van Daniel Dardha, die in de zomer van 2021 Grootmeester werd - zie ook SSD 2, november 2021)*

Als bestuurslid van een schaakclub ben ik constant geconfronteerd geweest met de vraag: is schaken nu sport of cultuur? De kwestie stelde zich voornamelijk als we op gemeentelijk vlak subsidies gingen vragen voor één of andere schaakevenement. De schepen van cultuur verwees ons door naar zijn collega van sport en vice versa. Na heel wat gelobby van onze kant kwam het ene jaar sport over de brug, het andere jaar cultuur en vaak geen van beide.

Niet sportief?

De ideologische discussie hield ons eigenlijk niet erg bezig, we waren alleen geïnteresseerd in de centen voor ons schaakevenement. Maar eigenlijk, eigenlijk hebben we altijd geweten dat schaken een sport is. En daar zijn ook goede argumenten voor:

Schaken is een extreme vorm van competitie. Als je tegenover je tegenstander zit, dan wil je winnen. Als het kan in de opening, eventueel in het middenspel en desnoods in het eindspel. Maar gewonnen moet er worden. Ik heb het verschillende keren meegemaakt dat ik voelde dat mijn tegenstander in hetzelfde denkpatroon zat als ik, ik voelde hem denken bij manier van spreken. Zijn er nog sporten waar de geestelijke verbondenheid zo groot is?

Net als bij andere sporten zijn ook alle psychologische trukjes toegelaten. Eerlijk gezegd, daar had ik nog het meest voldoening van. Ik herinner me een tegenstander van zeer hoog niveau die bang was van aanrakingen (de meeste schakers zijn wel ergens rare vogels). Ik begon de partij dan altijd met hem uitgebreid de hand te schudden en hem op zijn schouder te slaan. Hij was daardoor zo van de wijs dat hij blij was dat hij snel kon opgeven. Niet sportief? Kan zijn, maar als je zegt " niet sportief " dan impliceer je wel dat het om een "sport" gaat.

Inspiratie en concentratie

Voor schaken moet je, zoals in elke andere sport, hard trainen. Er is een groot verschil tussen een huis-tuin-en keukenschaker en een liefhebber die "Oom Jan leert zijn neefje schaken" heeft gelezen. Er zijn enkele basisregels waardoor je met reuzenstappen vooruit gaat. Hetzelfde geldt vb.voor golf: je moet eerst wel leren hoe je je club vasthoudt. Daarna gaat het snel vooruit, als je blijft oefenen. Door de oefening gaan er in je hersenen verbindingen ontstaan, die de basis vormen voor verdere vooruitgang. Idem dito voor schaak.

Tenslotte, en dat is het meest betwiste punt, schaken is wel degelijk een vorm van fysieke inspanning. Het is over dit punt dat de Raad van State gestruikeld is, de Raad vindt dat schaken geen lichamelijke inspanning is. Het is voor mij wel zeker dat geen van de staatsraden zich ooit aan een spelletje (een "spelletje") schaak heeft gewaagd. Een normale bedenktijd is twee uur elk. Maar je kan ook spelen op één minuut elk. In beide gevallen ben je best fysiek in topconditie of je verliest de partij door vermoeidheid. Want schaken is voor 10 % inspiratie en voor 90% concentratie.

Liggen en zitten

En zo komen we bij het karabijnschieten. De Belg Lionel Cox haalde verleden jaar zilver op de Olympische spelen. In de interviews achteraf zei de kampioen dat het uiteindelijk allemaal draait om concentratie. Je moet je goed concentreren op het doel zei hij en de trekker overhalen op het moment dat je helemaal stil ligt.

U leest het goed: het karabijnschieten, een Olympische sport, wordt liggend beoefend. Wij, schakers, wij zitten tenminste. En dat zou geen sport zijn?

Leo Stoops, 05 jun 2013

Probleemrubriek

Eerst geven we de oplossingen van de januari-opgaven.

1. **2#** Ignaas Vandemeulebroucke

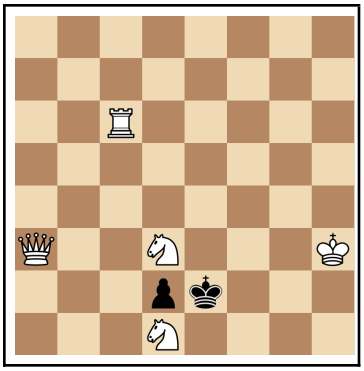

(5+2)

2. **2#** Ignaas Vandemeulebroucke

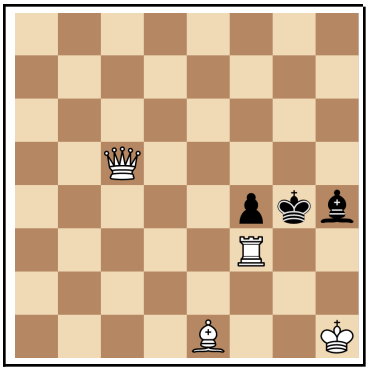

(4+3)

3. **2#** Ignaas Vandemeulebroucke

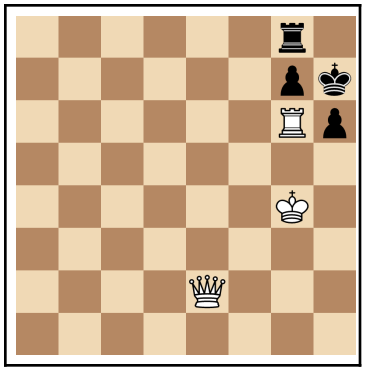

(3+4)

Nr 1:

1. Dc5 tempo (dus geen dreiging).

1…KxPd1 2. Dh5 mat.
1…KxPd3 2. Dc4 of De3 mat.
1…Kf1 2. Df2 mat.
1…Kf3 2. De3 mat.

Dus weer een stervlucht van de zwarte koning.

Nr 2:

1.Th3 tempo.

1…KxTh3 2. Dc8 of Df5 mat.
1…Lg5 2. Dc8 mat.
1…L elders 2. Dh5 mat.
1…f3 2. TxLh4 mat.

Later vond Ignaas dat dit probleem geanticipeerd was door Konorow en Locker: Oekraïens tornooi 1946 3e prijs.

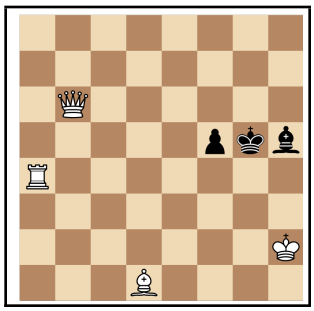

1. Th4

Zo iets kan iedere componist overkomen, zeker bij miniatuurprobleempjes.
Inzendingen bij tornooien worden dan ook door de prijsrechter op anticipatie nagezien in een databank.
Als dat het geval is wordt het probleem gediskwalificeerd.

Heel uitzonderlijk komt het soms voor dat een minder inventieve componist een voorganger met kleine wijzigingen laat doorgaan voor zijn compositie. Zulke malafide figuren lukt dat misschien één keer, maar zeker geen tweede maal.

Nr 3:

1. De5 tempo. (Voor de derde maal een tempoprobleem!)

1…KxTg6	2. Df5 mat.
1…Kh8	2. Txh6 mat.
1…T~	2. Dxg7 mat.
1…h5+	2. Dxh5 mat.

Oplossingen van de drie tweezetten werden ingestuurd door Lucas en Jurgen en beide hadden sleutels volledig juist.

Jurgen geeft dan ook nog eens de varianten en wat leuke commentaar.

En nu de nieuwe opgaven voor maart.

Voor de variatie drie miniatuur-tweezetten ditmaal niet van Ignaas, maar van verschillende componisten.

De eerste is zelfs een Rex solus.

1. 2# Edmond Barthélemy

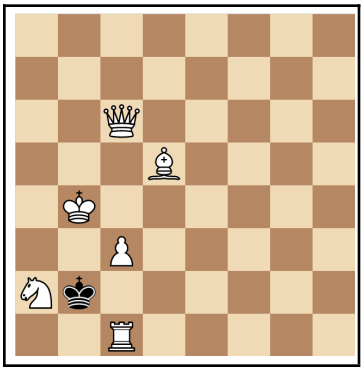

(6+1)

2. 2# Friedrich baron von Wardener

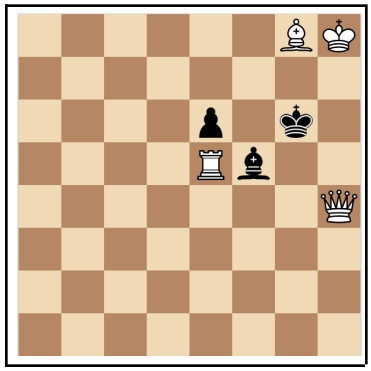

(4+3)

3. 2# Fred Lazard

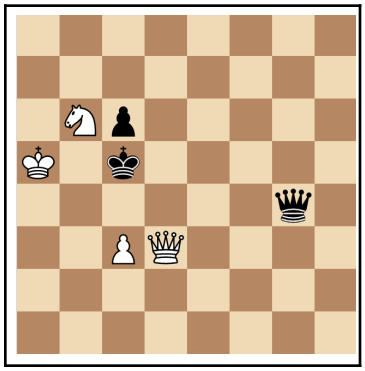

(4+3)

En nu nog een toetje: En nog een Rex solus. Wit geeft mat in 1 zet. Makkelijk, maar hoeveel keer kan wit dat op een verschillende wijze doen? Geef die zetten.

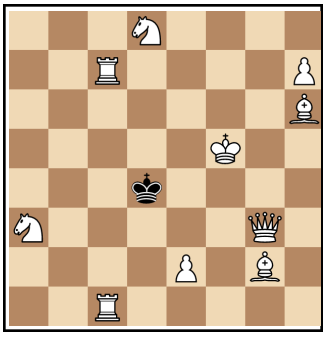

(10+1) Hoeveel maal mat in 1 zet?

Ik wens je veel oplosplezier.
Insturen ten laatste op 5 april 2023.

Ward Stoffelen

Uit de praktijk

Iedere speler is vroeg of laat gedwongen wat dieper na te denken om een stelling in zijn voordeel om te buigen. En dat is zeker het geval als je materiaal geïnvesteerd hebt in de aanval, anders dreig je later ten onder te gaan in het eindspel

Hierbij drie niet te moeilijke stellingen om de beslissing te forceren.

De oplossing is niet diep: twee, maximum drie zetten. (aan het bord weet je zelfs dat niet).

Zoiets doorgronden geeft altijd veel voldoening.

De oplossingen vindt u op de volgende pagina.

1. Jadrivic-Ristovic
Joegoslavië 1958

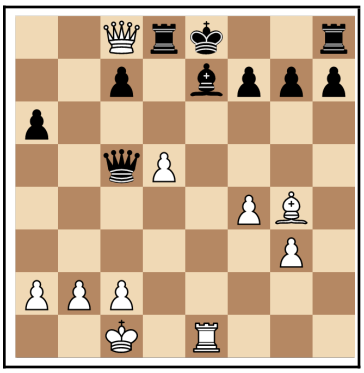

(10+10) Wit aan zet

2. van Kortenhof-Bijvank
Interclub 1979

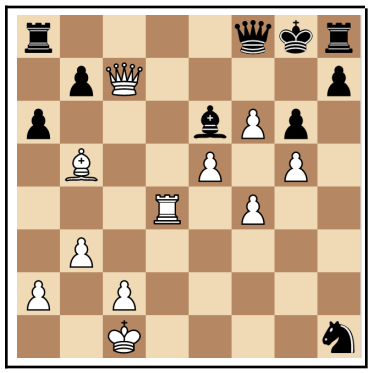

(11+10)

3. Al-Adhrani-Frick
Novi Sad 1990

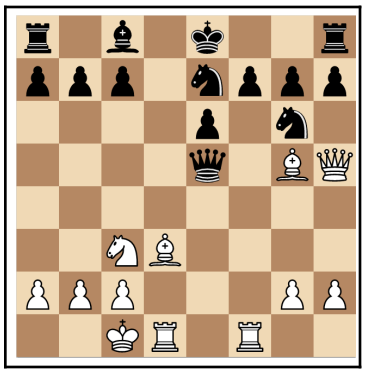

(12+14)

Oplossingen Partijstellingen Uit de Praktijk

1. 1.Ld7+ Kf8 2.DxTd8+ LxDd8 3.Te8 mat.

2. 1.Td7 dreigt 2.Tg7+. Dus 1…LxTd7 2.Lc4+ Le6 3.LxLe6+ en mat volgt.

3. 1.LxPg6 fxLg6 2.Td8+ KxTd8 3.LxPe7+ en de zwarte dame valt.

Natuurlijk zou ook 1.Tfe1 winnen, maar de oplossing is duidelijker.

Ward Stoffelen

Eindspelrubriek

De ultieme deviatie van de zwarte dame

Steffen Nielsen en Martin Minski

Jubileumtornooi Vlasak en Polašek

Československy šach 2017 4e B.V.

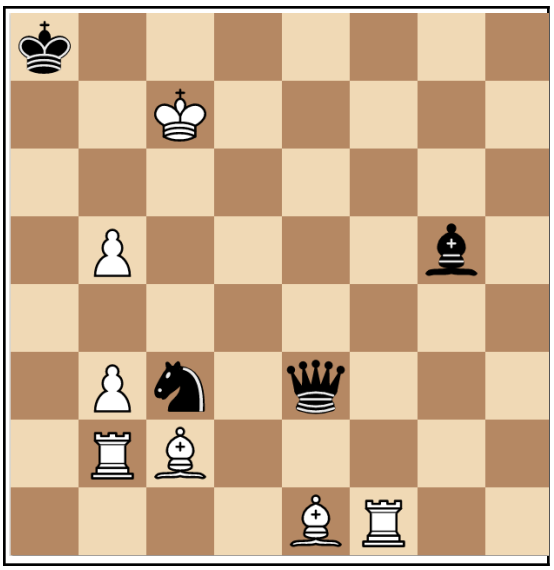

(7+4) Wit aan zet wint

De oplossing luidt:

```
1.Tf8+ Ld8+ 2.TxLd8+ Ka7 3.Lf2 DxLf2 4.Ta8+ KxTa8 5.Le4+ Pd5+ 6.LxPd5+
Ka7 7.Ta2+ DxTa2 8.b6+ Ka6 9.Lc4+ Ka5 10.b4+ Kxb4 11.LxDa2   1-0
```

En nu de volledige oplossing met varianten, diagrammen en wat commentaar.

1. Tf8+

(1.Ta2+? PxTa2 2.Tf8+ Ld8+ 3.TxLd8+ Ka7 of

1. Le4+? DxLe4 (maar niet 1…PxLe4 wegens 2.Tf8+ Ka7 3.Ta2 mat) 2.Tf8+ Ka7 3.Lf2+ Le3 of nog
1. Ta2+? PxTa2 2.Tf8+ Ld8+ (en niet 2.Ka7 3.Lf2+enz.) 3.TxLd8+ Ka7)

1…Ld8+! (om de toren van de f-kolom weg te lokken, want na 1…Ka7 volgt anders 2.Lf2 met damewinst)

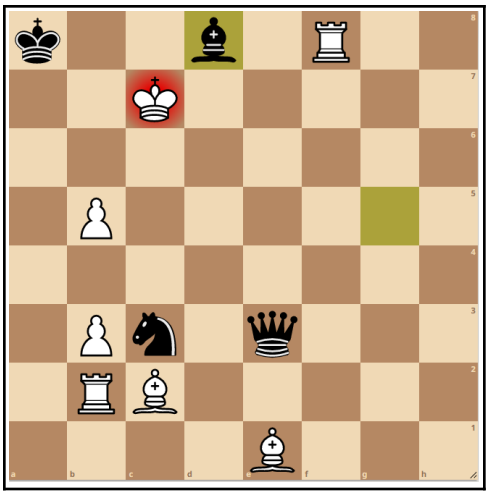

2. TxLd8+ (2.KxLd8? Kb7 3.LxPc3 (3.Tf7+ Kb8 4.Te7 Dh3!) 3…DxLc3 4.Le4+ Kb6 5.Tbf2 Dc7+ 6.Ke8 De5+ 7.Kd7 DxLe4 met remise volgens de Lomonosow-database)

2… Ka7

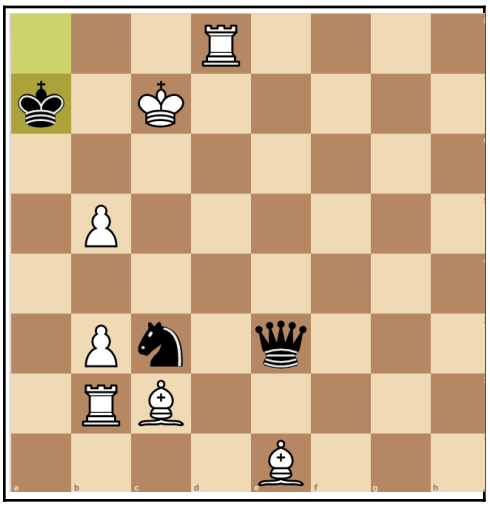

En nu volgt toch nog **3. Lf2!** (3.Td7? Dc5+ 4.Kd8+ Kb6) **3…DxLf2 4. Ta8+! KxTa8**

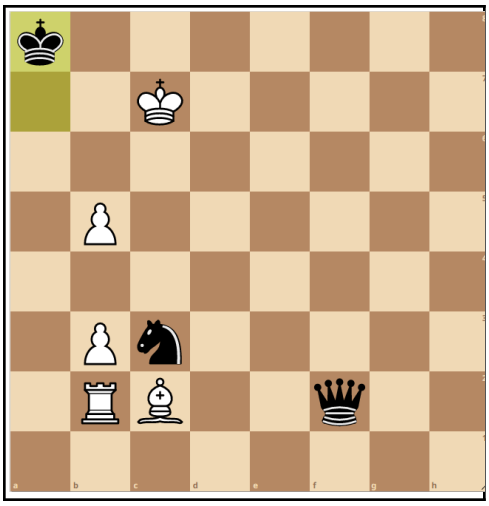

5. Le4+ Pd5+! (5.PxLe4 6.TxDf2 PxTf2 7;b6 en wint)

6. LxPd5+ Ka7

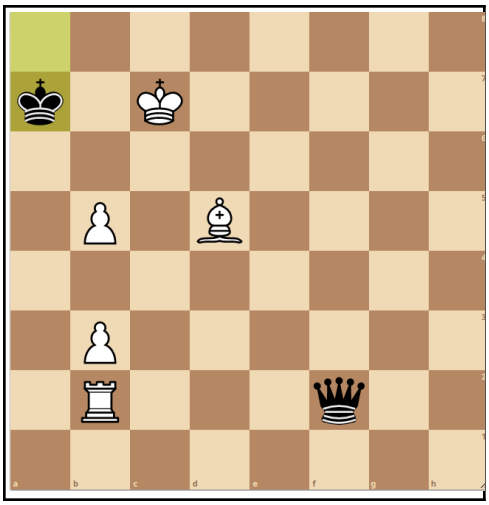

Wit is er eindelijk in geslaagd om de zwarte dame te vangen, maar als wit nu de zwarte dame slaat is het pat!

Nu komt de ultieme deviatie:

7. Ta2+! DxTa2 8.b6+ Ka6 9.Lc4+ Ka5 10.b4+ Kxb4

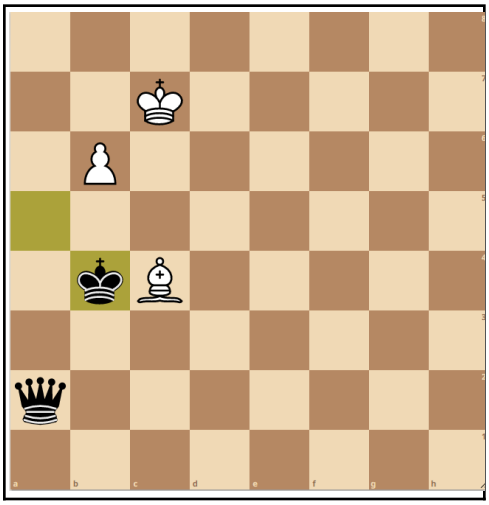

11. LxDa2 en wit wint.

De Deen Nielsen en de Duitser Minski behoren tot de absolute top als eindspelstudiecomponisten *(nvdr: speelt er iemand graag Scrabble?)*. Dat ze hier slechts een Bijzondere Vermelding voor kregen is wel wat vreemd. Anderzijds is het oplossingsverloop nogal gewelddadig met enkel een reeks stukoffers als blikvanger.

Ward Stoffelen